

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ У ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

Проаналізовано основні завдання та шляхи реалізації інформаційно-комунікативної підготовки студентів у галузі фізичного виховання і спорту, розкрито зміст навчальних курсів, запроваджених на факультеті фізичного виховання і спорту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Ключові слова: *інформаційно-комунікативні технології, спеціалізовані комп'ютерні програми, навчальна діяльність, професійна діяльність.*

The main tasks and ways of realization an informatic-communicative preparation of students mastering physical culter and sport are analyzed, the content of educational courses usage on physical education and sport faculty of Precarpathian National University named after Vasyl Stefanyk is disclose.

Key words: *informatic-communicative technologies, special computer programs, educational training, professional training.*

Постановка проблеми та результати останніх досліджень. Розвиток інформаційної інфраструктури суспільства і професійної діяльності висуває ряд нових вимог до підготовки фахівців. Вивчення інноваційного педагогічного досвіду й аналіз науково-методичної літератури показав, що використання сучасних комунікативних та інформаційних технологій є найважливішим резервом вдосконалення системи багаторівневої педагогічної освіти.

Авторами робіт [1–11] окреслено основні проблеми й можливості використання сучасних інформаційних технологій у професійній діяльності фахівців із фізичної культури і спорту. Відмічено, що ще недавно інформаційна підготовка в інститутах і на факультетах фізичної культури і спорту зводилася до прослуховування невеликого, професійно не орієнтованого курсу “Інформатика”, найчастіше без наявності матеріально-технічної бази, що вже не відповідає вимогам сьогодення. Тому нагальною потребою галузі фізичного виховання і спорту стала підготовка високопрофесійних спеціалістів, які володіють методами отримання, зберігання, перетворення, обробки, захисту й використання інформації за допомогою комп'ютерно-комунікативних технологій у галузі фізичної культури і спорту.

Мета роботи – висвітлити основні напрями, завдання та форми організації навчальної діяльності студентів факультету фізичного виховання і спорту Прикарпатського національного університету з оволодіння інформаційно-комунікативними технологіями.

Методи та організація досліджень. З метою висвітлення досвіду використання у вищих навчальних закладах комп'ютерних технологій навчання, створення програмних засобів навчального призначення проведено контент-аналіз та узагальнення даних науково-методичної та спеціальної літератури; анкетування й опитування проведені з метою вивчення запитів студентів; метод моделювання – з метою створення електронного засобу навчання “Спортивна метрологія”. У дослідженні взяло участь 94 студенти II–V курсів.

Результати дослідження. Індивідуальний підхід у фізичному вихованні і його реалізація на основі комп'ютерно-комунікативних технологій включають практичні завдання, загальні й спеціалізовані програми, які надалі можуть бути використані студентами в їх професійній діяльності.

Тому основними завданнями формування інформаційно-комунікативної культури студентів інститутів і факультетів фізичного виховання, на нашу думку, є:

1. Набуття певного базового рівня знань з інформаційно-комунікативних технологій.
2. Набуття практичних навиків використання комп'ютерів у практиці фізичної культури і спорту.
3. Розвиток творчих здібностей.

Для реалізації поставлених завдань на факультеті фізичного виховання і спорту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, крім загальноосвітнього, професійно не орієнтованого предмета "Інформатика", впроваджено спеціалізований курс "Інформаційно-комунікативні технології у фізичному вихованні" (IV курс).

Програми даних курсів передбачають вивчення:

- 1) технологій комунікацій, що реалізуються в письмовому вигляді (електронна пошта, списки розсилки, електронні дошки оголошень, чати);
- 2) технологій для реалізації візуальних контактів (стандартні образи й анімації із ClipArt Gallery, презентації MS PowerPoint, відеосюжети і відеофільми, системи телеконференцій);
- 3) технологій передачі файлів (розробка web-сторінок, електронних навчально-методичних матеріалів, кейс-технології, в яких навчально-методичні матеріали комплектуються в спеціальний набір – кейс – і передаються студенту для самостійного навчання з періодичними консультаціями у викладача).

Велика увага приділяється Інтернет-технологіям, оскільки вони є найбільш важливими з точки зору формування інформаційно-комунікативних навичок студентів [12]. У цілях доступу викладачів і студентів до різних електронних каталогів, бібліотек, банків даних і т. д., а також для телекомунікаційної взаємодії всіх учасників навчального процесу і працівників навчального закладу в університеті реалізовано вихід у глобальну мережу Інтернет і організовано власний поштовий сервер.

Розглянемо, яким чином можна використовувати ці можливості для організації навчальної діяльності студентів.

У таблиці 1 подано види навчальної діяльності студентів в Інтернет-мережі, які сприяють формуванню базових інформаційно-комунікативних навичок.

Таблиця 1

Види навчальної діяльності студентів в Інтернет-мережі

Вид роботи в Інтернет-мережі	Навчальна діяльність
Пошук інформації	написання рефератів складання анованих посилань рецензія на сайт із теми робота з веб-квестами збір мультимедійного матеріалу до певної теми ілюстрація своїх текстів матеріалами з Інтернету
Збір інформації	проведення опитувань консультації експертів
Спілкування	віртуальні зустрічі переписка обговорення рольові ігри
Публікації в мережі	створення тематичних веб-сторінок, веб-квестів публікація курсових, дипломних робіт, статей створення тематичних банків даних створення мультимедійних ресурсів

Сьогодні однією з характерних рис освітнього середовища є можливість студентів і викладачів звертатися до структурованих навчально-методичних матеріалів, навчальних мультимедійних комплексів [13–15]. Із цією метою був розроблений електронний навчальний курс “Спортивна метрологія” і наразі проводиться контрольний експеримент, мета якого – обґрунтувати ефективність використання електронного посібника в навчальному процесі студентів. Метою цього курсу є залучення студентів до перспективних освітніх технологій та орієнтація їх на творче і продуктивне використання інформаційних технологій у навчанні, майбутній професійній діяльності, у процесі самоосвіти і підвищення кваліфікації.

Оцінювання нових технологій стає все більш важливим у міру збільшення їх присутності в освітньому процесі. Так, опитування та анкетування студентів факультету показало, що 86,5 % опитуваних хотіли б удосконалити навички використання інформаційно-комунікативних технологій (Internet Relay Chat, IRC, ICQ, Інтернет-телефонія). Серед них 35,6 % хотіли б вивчати спеціалізовані прикладні програми, які стосуються експертних систем та організації навчально-тренувальної діяльності.

Частково такі прагнення студентів реалізуються на практичних заняттях, де їм пропонують:

- технології створення тренерської документації, які базуються на програмах обробки текстової документації, створенні підсумкового документа, що містить дані, підготовлені в різних програмних засобах;

- технології створення баз даних та баз знань, які можуть використовуватися у спортивно-педагогічній практиці;

- пакети прикладних програм для математико-статистичної обробки результатів спортивних тестувань (Statistica);

На базі кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту вже діють комп'ютеризовані вимірювально-діагностичні системи “Велокардіографія” та “Спірометрія”.

Подальші дослідження будуть пов'язані з вивченням ефективності використання електронних засобів підтримки навчання та спеціалізованих програм. Із цією метою планується придбати ряд прикладних програм, які можуть бути використані в тренувальній і змагальній діяльності: BIO – біоритми індивідуума; кольоровий психологічний тест LUCHER (Люшера); COMMUNIC – програма тестування комунікабельності людини; KETTEL – тестування людини за 16 параметрами фізичного та функціонального розвитку.

Висновок

Аналіз стану питання показує, що на сучасному етапі інформаційно-комунікативні технології в системі фізичної культури і спорту ще не знайшли належного застосування через об'єктивні й суб'єктивні причини. Для вирішення поставлених завдань необхідно:

- сформулювати основні вимоги до інформаційно-комунікативної підготовки фахівців із фізичної культури і спорту;

- проводити подальші наукові дослідження з метою вивчення можливостей сучасних інформаційних і комунікативних технологій у підготовці фахівців із фізичної культури і спорту;

- підготувати до видання в електронному варіанті підручники і навчально-методичну літературу з урахуванням професійної спрямованості майбутніх фахівців із фізичної культури і спорту;

- створити умови для використання інформаційно-комунікативних технологій у навчально-тренувальному процесі, тобто вирішувати питання, пов'язані з оснащенням факультету відповідними технічними засобами і комунікаціями.

1. Волков В. Ю. Компьютерные технологии в образовательном процессе по физической культуре в вузе : монография / В. Ю. Волков. – СПб. : СПбГТУ, 1997. – 153 с.
2. Богданов В. М. Информационные технологии обучения в преподавании физической культуры / В. М. Богданов, В. С. Пономарев, А. В. Соловов // Теория и практика физической культуры. – 2001. – № 8. – С. 55–59.
3. Железняк Ю. Д. Факультеты физической культуры: от информационного обеспечения – к информационным технологиям / Ю. Д. Железняк, Е. Л. Воробьева // Новые направления в системе подготовки специалистов физической культуры и спорта и оздоровительной работы с населением. – Ижевск : [б. и.], 1999. – С. 180–183.
4. Петров П. К. Современные информационные технологии в подготовке специалистов по физической культуре и спорту (возможности, проблемы, перспективы) / П. К. Петров // Теория и практика физической культуры. – 1999. – № 10. – С. 6–9.
5. Журняк Б. И. Инновационные технологии в информационных системах при подготовке кадров по физической культуре и спорту / Б. И. Журняк, В. Ф. Гуржевская // Культура народов Причерноморья. – 2004. – Т. 2, № 48. – С. 187–192.
6. Богданов В. М. Использование современных информационных технологий в теоретической и методико-практической подготовке студентов по физическому воспитанию / В. М. Богданов, В. С. Пономарев, А. В. Соловов // Матер. всерос. науч.-практ. конф. – СПб. : [б. и.], 2000. – С. 17.
7. Воскресенская Н. Н. Информационное обеспечение коммерческих физкультурно-спортивных организаций : автореф. дис. на соиск. уч. степени к-та пед. наук / Н. Н. Воскресенская. – СПб. : [б. и.], 2003. – 19 с.
8. Розин Е. Ю. Компьютерная реализация педагогической диагностики и контроля за физическим состоянием и специальной подготовленностью спортсменов (на примере гимнастики) / Е. Ю. Розин // Теория и практика физической культуры. – 1995. – № 3. – С. 19–22.
9. Система підтримки прийняття рішень у спорті – СУБІСПАРТ / В. І. Богіно, О. Г. Петрова, Л. Л. Беседна, О. В. Гладківська // Експрес-новини : наука, техніка, виробництво. – 2001. – № 1–2. – С. 13–16.
10. Містулова Т. Є. Інформаційне забезпечення підготовки спортсменів високої кваліфікації / Т. Є. Містулова // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. – 2004. – № 4. – С. 12–18.
11. Шаркевич И. В. Применение мультимедиа-технологий для корректировки и исследования динамики общеразвивающих упражнений / И. В. Шаркевич, Д. В. Марусин, Т. Г. Коваленко // Матер. междунар. конф. “Организация и методика учебного процесса, физкультурно-оздоровительной и спортивной работы”. – [Б. г. : б. и.], 2000. – С. 234–235.
12. Федеральный портал “Информационно-коммуникационные технологии в образовании” (<http://ict.edu.ru/>)
13. Учебно-методический комплекс: модульная технология разработки : учебно-методич. пособие / А. В. Макаров, З. П. Трофимова, В. С. Вязовкин, Ю. Ю. Гафарова. – Мн. : РИВШ БГУ, 2001. – 118 с.
14. Христочевский С. А. Электронные мультимедийные учебники и энциклопедии / С. А. Христочевский // Информатика и образование. – 2000. – № 2. – С. 67–69.
15. Образовательные электронные издания и ресурсы : учебно-методическое пособие для студентов педагогических вузов и слушателей системы повышения квалификации работников образования. – Курск : КГУ ; М. : МГПУ, 2006. – 98 с.

УДК 796.011.3

ББК 75.1

Мирослав Дутчак, Роман Тягур

ІГРИ ХХІХ ОЛІМПІАДИ: ПІДСУМКИ, СКЛАДОВІ УКРАЇНСЬКОГО ФЕНОМЕНУ ТА УРОКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЗБІРНОЇ КОМАНДИ УКРАЇНИ

У статті висвітлюється роль різноманітних факторів, які сприяли успішному виступу українських атлетів на Олімпійських іграх у Пекіні. Передусім, це поєднання високих технологій із працею тренерів, науковців, медиків та інших фахівців, наявністю тренувальних баз, обладнання та інвентарю. Показана роль державних органів, комплексних наукових груп у вирішенні різноманітних питань, які безпосередньо вплинули на спортивну підготовку та ефективність змагальної діяльності спортсменів національної збірної України під час ХХІХ Олімпійських ігор у Пекіні.

Ключові слова: Олімпійські ігри, спортсмени, національна збірна України.